ILMOTUSHINNAT: Kihlans- ja vihkimä-ilmotukset $3 kerta, $5 kaksi kertaa tavallista kokoa ja suuremmat ilmotukset 70c palstatuumalta. Syntymä-, nimenmuutos- ja kiitoslause-ilmotukset $2 kerta, $3.50 kaksi kertaa tavallista kokoa. Kuoleman-ilmotukset $3 kerta ilman värsyä ja $1 lisämaksua jokaiselta värsyltä ja kiitoslauseesta. Halutaantieto-ilmotukset, korkeintaan 30 sanaa, $1 kerta, kolme kertaa $2. Naima- ja avioero-ilmotukset, korkeintaan 75 sanaa, $4 kerta, kaksi kertaa $7. Suuremmista yhteisilmotuksista tilan mukaan 70c tuuma. Ilmotukset tekstin joukossa (paikkakunta-uutisilmotukset) $1.20 senttiä tuuma, eli 15c rivi, ladottu 8 pointin kirjasimilla. — Kaikki muut lyhytaikaiset ilmotukset 70c tuuma; 3 kuuk. sopimuksella 60c; 6 kuuk. sopimuksella 50c tuuma. Satunnaisia ilmotuksia tulee rahan seurata mukana. Englanninkielestä suomennetaan vapaasti.

TOVERI

LÄNNEN SUOMALAISEN TYÖVÄESTÖN ÄÄNENKANNATTAJA

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA:
Yksi vuosikerta .$5.50.. Kuusi kuukautta 3.00
Kolme kuukautta.$1.60 Yksi kuukausi 60
CANADAAN:
1 vuosikerta $7.00; 6 kuukautta $3.75; 3 kuukautta $2.00
SUOMEEN JA ULKOMAILLE:
Yksi vuosikerta.....$8.50 Kuusi kuukautta.....$4.50
SUBSCRIPTION RATES IN THE UNITED STATES:
One Year.....$5.50 Three Months.....$1.60
Six Months.....$3.00 One Month..... .60

No. 213 LAUANTAINA, SYYSK. 11 P.—SATURDAY, SEPT. 11 1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

TYÖLÄISET VARUSTAUVAT ITALIASSA

Punaliput liehumassa satojen työläisten valtaamien tehtaiden katolla

New York Timesin kirjeenvaihtaja tiedottaa lehdelleen:

Torino, Italia, syysk. 11 p.— Italiassa ovat sovietit toimessa Satojen tehtaiden katoilla liehuu vallankumouksen punainen lippu. Tehtaiden sisällä miljoonat pyörät lakkaamatta viuhuvat ja työaseet kalisevat ja kaikesta päättäen Torinin suurissa teräs- ja rautatehtaissa ovat työt käynnissä kuten tavallisesti aina.

Mutta kun katsahtaa tarkemmin ympärilleen ja silmää tehtaiden seiniä, pihamaata ja käytäviä, niin näkee lukuisien kuularciskujen "ontot silmät." Tehtaissa ei ole työnjohtajia, tirehtöörejä tai insinöörejä, eikä konttoreissa liioin osteta eikä myydä mitään, sillä kaupankäynti lakkasi kun sovietit syntyivät.

Minä kulutin päivän Italian suurimmassa "sovietissa", Fiatin tehtaassa, jossa työskentelee 40,000 miestä. Minun oppaanani toimi Lucien Scaroni, toimivan komitean jäsen, ennemmin työskennellyt mainitussa tehtaassa. Hänellekin oli vaikeata päästä tehtaisiin, sillä portilla oleva vartija vaati lupalippua ja hän samalla tarkasti tehtaasta poistuvat työläiset, jotteivät he voineet viedä mitään mukanaan.

Ensimäisessä tehtaassa pistää silmään työäisten kiireinen toiminta. Ainoakaan työläisistä ei laiskotellut eikä venytellyt. Korkealla olevaan siderautaan oli tehty ensimäinen sovietismin merkki — vasara ja sirppi ristissä ja niiden ympärillä vehnän tähkäpäitä ja sen alla siniselle pohjalle punaisella maalattuna sanat: "Fiat Soviet."

NOUDATTAVAT AMERIKALAISIA MENETTELYTAPOJA.

Meidän kävellessämme osastosta toiseen näki selvästi, että johtajien poissaolo ei ollut pienentänyt työläisten toimeliaisuutta. Minä kysyin Scaronilta, kuinka hän otaksui tultavan toimeen ilman johtajia ja insinöörejä. "Samoin kuin ennenkin," sanoi hän. "Teidän amerikalaiset menettelytapanne auttavat meitä saavuttamaan voiton. Italialaiset autotyöläiset on treenattu tekemään tehoisasti kappaletyötä, samoin kuin työläiset Amerikassakin. Nyt me voimme omin päimme valmistaa uusia esineitä."

Suuria kuorma-autoja saapui yhtämittaa tehtaaseen, niissä ollen osiksi valmistettuja autonalustoja, moottoreja ja pyöriä, jotka miehet niistä purkivat pois ja lastasivat ne taasen muilla esineillä. Konttoristit merkitsevät tehtaasta kirjoihin kaikki valmistetun tavaran ja lähettävät raportit pääkonttoriin. Scaroni sanoi konttoristien työskentelevän kuten ennenkin.

"Vallattuamme tehtaat, me teimme kalustoluettelon," sanoi Scaroni, "ja me merkitsemme tarkoin ylös kaikki mitä tuotamme, sillä me aiomme käyttää numeroita tehdessämme lopullisen selvityksen omistajien kanssa."

"Ja jos omistajat kieltäytyvät siitä?"

"Siinä tapauksessa me pidämme tehtaat aina huostassamme."

Me menimme tehtaan katolle, missä oppaani ystävällisesti pudisti kättä kuularuiskujen hoitajien kanssa. "Nämä pojat työskentelevät 8 tuntia, siitä 4 tuntia ollen ylityötä, suorittaen sotapalvelusta meille," selitti Scaroni. "Useimmat työläisistä ovat vartioimassa tehtaita yötä päivää, jotteivät sotilaat voi hyökätä niihin."

VALMISTAVAT ITSE KRANAATTEJA

Tehtyäni oppaalleni kysymyksen työläisten asestamisesta, hän vei minut takaisin koneosastoon, missä hän ylpeänä osotti sorvia, joka on valmistettu Rockfordissa, Illinoisissa. "Meidän miehemme vastikään muuttivat tämän kranaattikoneeksi," hän sanoi. "Meillä tulee pian olemaan kylliksi käsikranaatteja, sillä useissa näistä koneista voidaan tehdä sellaisia muutoksia, jotta niillä voidaan niitä valmistaa ja sodan aikana niissä tehtiinkin sellaisia muutoksia. Tämän lisäksi meillä on kuularuiskuja, jotka on valmistettu täällä. Me olemme täydelleen valmiita."

Torino, syysk. 10 p. — Triestestä lennätetään: Kaksi poliisia sai täällä surmansa koettaessaan erottaa toisistaan keskenään taistelevia natsionalisteja ja sosialisteja.

Gompersille annettu toinen tilaisuus amnestian esitykselle

Washington, D. C., syysk. 11 p. (F.P.) — A. F. of L:n presidentti Samuel Gompersille on sallittu toinen tilaisuus esittää mainitun järjestön viime vuosikonventsionissa hyväksymä amnestiavaatimus prokuraattori Palmerille.

Samassa tarkotuksessa järjestettiin haastattelutilaisuus Gompersille jo aikasin elokuussa, mutta kun hän ei saapunut silloin Washingtoniin jäi se toistaiseksi. Nyt on Palmer määrännyt kirjurinsa sopimaan uudesta ajasta, joksi on sovittu syyskuun 31 p., kaikkia tyydyttävänä.

Gompersia tulee tilaisuuteen seuraamaan viisitoista A. F. of L:n virkailijaa, Meyer Londor, newyorkilaisen United Hebrew Tradesin neuvonantaja sekä liiton kirjuri Max Pine.

SOTAVÄKI POISTUU DENVERISTÄ

Denver, Colo., syysk. 9 p. — Kaksi komppaniaa jalkaväkeä, signaali- ja tykkiväkiosasto alkoi tänään valmistelemaan lähtöä kaupungista. Kaikkiaan lähtee 250 sotamiestä ja 17 virkailijaa. Sotilaat lähetettiin Denveriin tukahuttamaan raitiotietyöläisten lakkoa seuranneita kahakoita.

Kun tieto sotatilan lakkauttamisesta ja sotilasten poistumisesta saapui raitiotietyöläisten union virkailijain korviin, julistivat he, että lauantaina tullaan työläisten toimesta pitämään joukkokokous, jossa yleisölle tehtäisi tiettäväksi lakkolaisten vaatimukset, mutta majurin julistuksen mukaan on kaikki joukkokokoukset kielletty. Myös ampuma-aseiden ja -tarpeiden myynti on kielletty.

RIKKURIT YHÄ RUHJOVAT IHMISIÄ BROOKLYNISSÄ

New York, syysk. 10 p. — Tänään tapahtui suurin onnettomuus Brooklynin raitioteillä sitten lakon alkamisen, kun raitiovaunu törmäsi suureen huvimatkailija-autoon ja 35 ihmistä loukkaantui. Kummankin ajurit on pidätetty.

SÄHKÖLENNÄTIN KONFERENSSIA SUUNNITELLAAN

Washington, D. C., syysk. 10 p. — Englannin, Ranskan, Japanin, Italian ja Yhdysvaltain edustajat kokoontuvat täällä lokak. 8 p:nä päättämään ajasta ja laatimaan suunnitelmia kansainväliselle tiedonlennätin konferenssille.

Konferenssista tulee mailmaa käsittävä, koskien kaikkia sähkölennätinalalle kuuluvia tietojen välityslaitoksia. Konferenssin tarkotus on saada parannusta aikaan kaapeli-, radio-, puhelin- ja sähkösanomayhteydelle mailman eri mantereitten välillä.

VENÄJ. LÄHETTI LLOYD GEORGEN ASIOILLA

Lontoo, syysk. 10 p. — Leo Kemeneff, Moskovan neuvoston puheenjohtaja, lähtee Lontoosta Moskovaan huomenna neuvottelemaan neuvostohallituksen kanssa Lloyd Georgen suostumuksella Englannin ja Neuvosto-Venäjän hallituksien tulevista suhteista ja selvittämättömistä kysymyksistä. Hänen on määrä palata Lontooseen syyskuun lopulla.

TILANTEESTA KOVANHIILEN TUOTANNOSSA

"Saisitte olla kiitollisia, että saatte raitista ilmaa", sanoo komissioni

(Paul Hanna, F. P. kirj.-vaiht.)

Washington, D. C. — Kovan hiilenkaivosten omistajat ovat varastaneet Atlannin rannikon asukkailta alhaisimpien arvioitten mukaan viisitoista miljoonaa dollaria sitte toukokuun 1 päivän, W. Jett Lauck'in, U. M Workersin tilastotieteilijän mukaan.

Tässä tehtävässä on kaivantojen omistajilla ollut apuna valkosentalon komissioni, joka on ehdottanut 17 prosentin palkankorotusta kovanhiilenkaivajille. Käyttäen perustana ennustettua vähintäin 30 prosentin palkankorotusta, kohottivat kaivostenomistajat kovanhiilen jälleenmyyntihintaa dollarin tonnilta.

Kivihiilitonnin tuotantohintaa on palkankorotus kohottanut tuskin 50 sentillä.

"Mutta tässä ei ole vielä kuin alkua jutulle," sanoo Lauck. "Yhden dollarin korotus kaivoksilla on tullut kerratuksi moneen kertaan. Kovahiili tavallista käyttöä varten maksoi $11.80 tonni Washingtonisa ennen toukokuun 1 päivää. Tänäpäivänä se maksaa $15.50 tonni, ollen korotus $3.80. Muissa kaupungeissa on hintaa korotettu vieläkin enemmän."

Lauck huomauttaa, että palkkasovittelujen aikana lupautuivat työläiset esittämään numeroita hiilituotannon työpalkoista mutta tätä kaivostenomistajat vastustivat ja niin palkkakomissioni poisti sitä koskevan kohdan pöytäkirjasta.

"Komissionin myönnytys on yllätys minulle," sanoo Lauck, "sillä kautta koko sovittelujen sanoivat kaivostenomistajat useampaan kertaan, että he tunnustavat työläisten oikeuden elintasoa vastaavaan palkkaan, mutta vilkkaimmankaan mielikuvituksen mukaan ei tätä myönnytystä voida sellaiseksi kuvitella."

"Tässä suhteessa on kovanhiilen komissionin myönnytys taantumuksellisin päätös mitä mikään teollisuus-tribunaali on uudestirakentamisen aikana esittänyt.

"Ei kenenkään tulisi antaa itseään narrata, tai olla narrina tässä tilanteessa. Tuloksena voi olla rettelöitä kovanhiilen alueella. Mutta jos rettelöitä tulee, niin älkäämme syyttäkö hiilenkaivajain uniota tai sen virkailijoita, taikka niitä onnettomia kaivostyöläisiä, joille Scrantonin neuvotteluissa sanottiin, että $3.34 on riittävä palkka ja että heillä, sitäpaitsi on tilaisuus kasvattaa vihanneksia, sikoja, lehmiä ja kanoja, sekä tilaisuus nauttia raittiista ilmasta ja kauniista näköaloista, josta kaikesta heidän tulisi olla kiitollisia."

BOLSHEVIKIT ANTAVAT APUA TYÖV.-LEHDELLE

London Daily Herald saanut 75,000 puntaa "bolshevikien kultaa"

Lontoo, syysk. 10 p. — Daily Herald julkaisi tänä aamuna suurilla otsikoilla, että sillä on hallussaan 75,000 puntaa "bolshevikien kultaa," sekä selitti, että osakkeenomistajain päätöstä odotetaan tullaanko sitä käyttämään tai ei.

Lehti kysyy lukijainsa mielipidettä, olisiko raha käytettävä tai ei.

Edelleen viittaa lehti soviettihallituksen avustukseen "suurenmoisena osotuksena todellisesta työväenluokan solidaarisuudesta ja mitä venäläiset tarkottavat kansainvälisyydellä."

50,000 Alabaman hiilenkaivajaa lakossa

Birmingham, Ala., syysk. 10 p. — United Mine Workersin virkailijat ilmottavat että toisena päivänä yleislakon julistamisen jälkeen on yli 50,000 hiilenkaivajaa lakossa.

Kaivostenomistajat väittävät lakkolaisten lukumäärän nousevan ainoastaan 27,000:nteen.

COXIN POLITIIKKA EI KESTÄ ARVOSTELUA

Portland, Ore., syysk. 11 p. — Sosialistipuolueen varapresidentin ehdokas Seymour Stedman puhuu auditoriumissa täällä huomen iltana. Myöskin tulee tänne demokraattien presidentin ehdokas James M. Cox. Stedman on haastanut Coxin julkiseen väittelyyn päivän kysymyksistä, mutta vielä tähän päivään mennessä ei Cox ole siihen suostunut, se on, ei ole vastannut myöntävästi eikä kieltävästi. Ilmeistä on, että Coxin rulla ei kestä sosialistin soittamista.

PRESIDENTTI EDELLEENKIN UHMAILEVANA

Pitää myönnytykset hiilenkaivajille kunniansa loukkauksena

Washington, syysk. 10 p. — Presidentti Wilson määritteli liittohallituksen kannan "lomalla" olevia hiilenkaivajia kohtaan tänään hiilenkaivajain järjestön virkailijoille lähettämässään kirjelmässä, jossa hän sanoo, että "me emme voisi katsoa mailmaa silmiin tai löytää omalletunnollemme ja omalle kansallemme oikeutusta jos me annamme hitusenkaan periksi kovanhiilen kaivajille."

Kirjelmä oli osotettu Philip Murray'lle, United Mine Workersin varapresidentille sekä muille union virkailijoille ja sisälsi presidentin järkähtämättömän kieltäytymisen heidän pyyntöönsä saada aikaan palkkaneuvottelut uudelleen työnantajien ja hiilenkaivajien välillä.

Hiilenkaivajat neuvottelevat.

Hazelton, Pa., syysk. 10 p. — Luettuaan presidentti Wilsonin kieltäytymisen ryhtyä aikaansaamaan uusia neuvotteluja, kutsui United Mine Workersin 7:n piirin presidentti Thomas Kenney kaivosmiesten menettelytapakomitean koolle maanantaiksi. Kenney sanoi, että hänen mielestään on presidentin vastaus paremminkin vastaus "kapinallisille" kuin union virkailijain presidentille lähettämään kirjeeseen.

"Lomaliike" oli yhä leviämään päin tänään.

AUTOMOBIILIT TAPPOIVAT ENEMMÄN IHMISIÄ KUIN SOTA

Portland, Ore., syysk. 10 p. — Autot tappoivat enemmän kuin kaksi kertaa niin paljon ihmisiä Yhdysvalloissa 19 kuukauden aikana, jonka tämä maa oli sodassa, kuin Amerikan sotilaita kuoli sotatoimissa samalla ajalla, sanoi täällä pitämässään puheessa Aetna henkivakuutusyhtiön virkailija Van Schaack. Keskimäärin kuolee auto-onnettomuuksissa yksi ihminen joka 35 minuutin kuluessa.

Sodan aikana kuoli amerikalaisia Europassa 50,150 ja samalla ajalla kuoli auto-onnettomuuksien takia Amerikassa 126,000 ihmistä, joista 21,000 oli kouluijässä olevia lapsia.

Washingtonin hiilenkaivajat myöskin vaativat palkankorotusta

Seattle, Wash., syysk. 10 p. — Washingtonin hiilenkaivajain vaatimusta, suoranaista korotusta $1.50 päivää kohti päiväpalkkalaisille, käsiteltiin täällä eilen United Mine Workersin 10:nnen piirin edustajien ja Washingtonin kaivostenomistajain kokouksessa.

Nykyinen taksa päiväpalkkalaisille on $5.50—$6.65 päivältä, piirisihteeri Ernest Newschamin tiedonannon mukaan. Ehin osa varsinaisesta kaivamisesta tehdään urakalla. Palkankorotus ei tule koskemaan urakkatyöläisiä.

UUSI TULIVUORI ITALIASSA

Rooma, syysk. 11 p. — Tänne tiedotetaan, että Speziasta 9 mailia koilliseen olevan, 5845 jalkaa korkean, Pizzo d'Ucellovuoren huipulle on yhtäkkiä auennut tulivuoren kraateri, josta syöksyy ilmoille savua ja kaasua. Uusi tulivuori on sen alueen luoteiskulmassa, jolla tiistaina tapahtui maanjäristys.

Pariisi, syysk. 11 p. — Italian kuningas Victor Emmanuel oli vähällä saada surmansa eilen, kun hän oli lähellä maanjäristyksen tuhoaman kirkon raunioita Fivizzanossa. Pystyyn jääneestä kirkon seinästä suuri osa rysähti alas juuri siihen paikkaan, missä kuningas oli seisomassa, mutta hän kerkesi vähää ennen siitä hypätä pois.

PYRKII SUHTEISIIN KIINAN KANSSA

Washington, syysk. 11 p. — Tänään saatiin täällä tietää, että Siperian tasavallan yritykset päästä suhteisin Kiinan kanssa, ovat synnyttäneet huolestuneisuutta niin hyvin täällä kuin myöskin Lontoossa ja Pariisissa, koska Verkhnie-Udinskissa olevan Siperian hallituksen tiedetään joutuneen kokonaan Venäjän neuvostohallituksen kontrollin alaiseksi.

Moskovan viranomaisten sanotaan tekevän kaikkensa saadakseen tunnustuksen Kiinalta ei ainoastaan poliittisista syistä, vaan sen takia, että saisivat Mandshuriasta viljaa ja muita hyödykkeitä, joita tarvitaan nälänhädän torjumiseksi Venäjällä ensi talvena. Palkkioksi siitä, jos Kiina tunnustaa neuvostohallituksen, on tämä luvannut Kiinalle yksinomaisen kontrolli-oikeuden Kiinan Itäiseen rautatiehen, jota nyt kontrolloi ententen komissioni, jossa Japani on voimakkaasti edustettuna, ja tämän lisäksi se on luvannut kumota vanhat sopimukset, joilla Kiinalta riistetään kontrolli Mongolian ylitse ja luopua oikeudestaan erikoiseen alueiden kontrolliin Kiinassa. Ranska on ainoa maa, jonka tiedetään esittäneen Kiinalle protestin Siperian tasavallan kanssa liiton tekemistä vastaan.

RAUTATIETYÖLÄISET LAKOSSA SOUTHERN PACIFIC'IN TIELLÄ

El Paso, Texas, syysk. 10 p. —Rahtiliikenne El Pason, Tucson ja Los Angelesin jaardeilla on ollut täydellisesti seisauksissa sitte viime tiistain rautatietyöläisten lakon takia Southern Pacific tiellä, ilmottivat yhtiön virkailijat tänään täällä. Suuri osa pysähtyneestä rahdista on ruokatavaraa.

AMERIKALAINEN NÄYTTELIJÄTÄR KUOLLUT PARIISISSA

Pariisi, syysk. 11 p. — Olive Thomas, hyvin tunnettu Amerikassa elävien kuvien näyttelijänä, kuoli eilen amerikalaisessa sairaalassa Neuillyssä. Hänet vietiin sairaalaan viime sunnuntaina sen jälkeen kun hän oli erehdyksessä ottanut jonkunlaista myrkkyä sisältävää seosta. Myrkyn vaikutus oli niin voimakas, että hän lääkärien ponnistuksista huolimatta heitti henkensä. Thomas tuli joitakin aikoja sitte Europaan miehensä Jack Pickfordin kanssa.

Poliisit ovat panneet alulle tutkimuksen Thomaksen kuoleman johdosta.

TAISTELU TAUONNEE HETIMITEN

Puolan ja Venäjän välinen aseleposopimus allekirjoitettanee näinä päivinä

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Sept. 11, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

Washington, syysk. 11 p. — Diplomaattisiin piireihin eilen saapuneessa virallisessa tiedonannossa kerrotaan Liettuan armeijan komentajan kenraali Zukaksen ilmottaneen Puolan sotilasedustajille Kovnossa, että jollei Puola myönnä Liettualle sen vaatimia maa-alueita, niin Liettua ryhtyy yhdessä bolshevikien ja Saksan kanssa taistelemaan Puolaa vastaan. Uutisessa ei kerrota minkälaisen vastauksen Puolan edustajat ovat kenraali Zukakselle antaneet.

Berliini, syysk. 11 p. — Varsovasta tiedotetaan, että Puola on hyljännyt Liettuan esityksen, että noiden maiden välinen rajariita otettaisiin käsiteltäväksi ja ratkaistavaksi Riigan konferenssissa, johon Liettuakin sitte ottaisi osaa.

Wrangel toivoton.

Sevastopol, syysk. 11 p. — Kenraali Wrangel sanoi häntä haastateltaessa, että hän sangen kernaasti liittyisi yhteen minkä maan kanssa tahansa, olisipa se sitte suuri tai pieni, joka antaisi apuaan annettaessa kuolinisku neuvostohallitukselle, mutta samalla sanoi käsittävänsä, että eri valtioiden kansainvälinen politiikka estää ne antamasta apua hänelle. "Yksin Puolakin on lakannut taistelemasta punaisia vastaan," hän sanoi, "eikä ole toiveita, että Rumania tai Unkari yhdessä minun kanssani muodostaisi ehyen rintaman neuvostojoukkojen murskaamiseksi.

Varsova, syysk. 11 p. — Puolan armeijat tekivät eilen koillisella rintamalla sarjan menestyksellisiä hyökkäyksiä punaisia vastaan, ottaen 3300 vankia, 4 tykkiä ja kaksi panssaroitua junaa.(?)

Holhokki holhoojansa epäluulon alaisena.

Pariisi, syysk. 10 p. — Varsovasta ulkoministeriöön tulleet tiedot kertovat, että Puolan rauhanvaltuuskunta lähtee Riikaan tänään ja että aseleposopimus otaksutaan allekirjotettavan jokseenkin heti valtuuskunnan sinne saavuttua ja rauhansopimus saatavan valmiiksi parissa viikossa.

Puolan ulkoministerin optimistisuus pikaiseen rauhansolmiamiseen nähden ja sen vakuutus Ranskalle, että Puola ja Venäjä ovat päässeet yhteisymmärrykseen tärkeimpiin kysymyksiin nähden, on herättänyt Ranskan diplomaattisissa piireissä epäluuloja, että Puolan ulkoministeri prinssi Sapieha ja Venäjän ulkokomissaari Tshitsherin ovat keskenään salaisesti sopineet ehdoista.

Lontoo, syysk. 11 p. — Täällä oleva Venäjän "vapauskomitea", joka on anti-bolshevistinen järjestö, eilen saattoi julkisuuteen virallisen lausunnon, joka on tänne saapunut Konstantinopolista ja jossa sanotaan m. m.:

"Yhdysvaltain edustaja, varaamiraali Newton A. McCully, sanoi kenraali Wrangelin hallituksen finanssiministeriille Brandskille, että Yhdysvaltain hallitus on halukas antamaan hänelle taloudellista avustusta ja pyysi häneltä luetteloa hyödykkeistä, joita Krimillä tarvitaan."

Konstantinopoli, syysk. 10 p. —Tänne tiedotetaan, että kenraali Wrangel on 12 mailin päässä Alexandrowskista, missä sijaitsee 13:nnen punaisen armeijan esikunnan pääkortteeri.

Fiume, syysk. 10 p. — Gabriele d'Annunzio eilen julisti Fiumen itsenäiseksi valtioksi. Fiumen kansallinen neuvosto erosi eilen.

VOITTOISA NEUVOSTO-VENÄJÄ

Vienin "Die Rote Fahnes'ssa" kirjottaa Lucien **Deslinieres,** joka juuri on palannut matkaltaan Venäjältä, sikäläisistä olosuhteista seuraavaa:

Kaikki Suurbritannian ja Ranskan hallitusten rikolliset yritykset sodan ja saarron avulla tuhota Neuvosto-Venäjä ovat täydellisesti epäonnistuneet. Neuvosto-Venäjä on sekä sotilaallisesti että taloudellisesti voittamaton.

Sotilaallisessa suhteessa ovat tapaukset sinänsä antaneet tästä todistuksen. Koltshakin, Denikinin ja Judenitshin palkkajoukkojen nujertaminen, jotka entente on rahastanut, ja nyt lopuksi suuren puolalaisen rynnistyksen romahdus riittävät vakuuttamaan siitä.

Mutta minun vakaumukseni Neuvosto-Venäjän voittamattomuudesta juontaa juurensa toisesta lähteestä. Kommunistinen puolue käsittää 650,000 jäsentä, jotka kaikki ovat valmiita voittamaan tai kaatumaan. Oman kokemukseni perusteella siitä, mitä he ovat tähän asti saaneet aikaan, on mahdotonta päästä mihinkään muuhun käsitykseen. Mistä rintaman osalta milloinkin ilmotetaan vaarallisesta tilanteesta, sinne rientää kohta tuhansia kommunisteja, jotka rohkeudellaan pelastavat aseman. Näitä teräksisiä miehiä, joiden silmät salamoivat hehkuvaa tarmoa, seuraavat miljoonat muut taistelijat, jotka tosin ovat vähemmän tietoisia, mutta eivät sitä vähemmän innostuneita. Ei Englanti, enempää kuin Ranskakaan, ole tilaisuudessa esittämään armeijaa, joka voisi murtaa Venäjän menestyksellisen vastarinnan.

Taloudelliselta näkökannalta on varsin tunnettua, että Venäjän raaka-aine- ja elintarvevarastot riittävät yli oman tarpeen. Mutta sen sijaan on yleisesti otaksuttu, että Venäjän teollisuus olisi niin takapajuinen, ettei se voisi itse jalostaa raaka-aineitaan. Tämä on kuitenkin suuri eerhdys. On kyllä totta, ettei Venäjä suinkaan ole mikään teollisesti täysin kehittynyt maa. Mutta jokaisessa teollisuushaarassa löytyy teknillisten työläisten ydinjoukko, joka pystyy vähitellen saamaan kuntoon yhä uusia työpajoja ja tehtaita ilman ulkopuolista apua.

On totta, että muutos tapahtuisi nopeammassa tahdissa ulkolaisen alotteen avulla. Mutta vaikka tätä apua ei tulisikaan, on Venäjän uudelleen rakentamistyö silti sujuva, vaikkakin vitkaan.

Suurin hätä johtuu siitä, että Venäjän on tarvinnut käyttää koko teollinen voimansa sodan hyväksi. Kun sota on kerran loppunut, niin sujuu uutisrakennustyö ripeästi.

Tässä yksi esimerkki. Venäjä tarvitsee vetureja. Suunnattomat Putilovin tehtaat voisivat valmistaa niitä tarvetta vastaavassa määrässä. Normaalioloissa työskentelee näissä laitoksissa, jotka ovat varustetut nykyaikaisilla koneilla, 40,000 työläistä. Mutta nyt työskentelee niissä vain 7—8,000. Loput ovat rintamalla. Lisäksi on teräsjalostus hiilenpuutteessa kokonaan seisauksissa, Denikinin rosvojoukot kun ovat hävittäneet Donin alueen hiilikaivokset.

Näistä vaikeuksista huolimatta valmistavat Putilovin tehtaat seitsemän taikka akhdeksan veturia kuukaudessa, ja ne jättiläistyyppiä, suurempia kuin mitkään Europassa valmistetut. Niiden hevosvoima on 2700, niiden paino 100 tonnia. Ne kykenevät vetämään 6,000 tonnin painoista pikajunaa 104 kilometrin tuntinopeudella.

Rauhan jälkeen voivat Putilovin tehtaat nykyisellä johdolla valmistaa 30 tällaista veturia kuukaudessa. Muissa tehdaslaitoksissa voidaan korjata vetureja ja suorittaa muita konetöitä. Lisäksi löytyy Venäjällä suuri joukko muita konetehtaita, joista osa valmistaa maanviljelyskoneita. Kaikki siis osottaa, että Venäjä voi ilman ulkopuolista apua selviytyä niin työnsuorituksen kuin raaka-aineidenkin suhteen. Missä kapitalismi tuloksettomasti ponnistelee, siellä on kommunismi korkeimmalla tavalla järjestetyn työn nojalla pian saava aikaan yli tarpeenkin.

Kaikki mitä olen Venäjällä nähnyt on lujittanut vakaumustani sosialismin lopullisesta voitosta.